

HELPPOA JA KIVAA

Yhdeksäsluokkalaisten ajatuksia
kuvataiteen opiskelusta

Petra Rapo
Ohjaaja Riikka Haapalainen
Opponentit Jenni Suvanto ja Miira Tonteri
Taiteen kandidaatin opinnäyte 2020
Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma
Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu

Tekijä Petra Rapo

Työn nimi Helppoa ja kivaa: Yhdeksäsluokkalaisten ajatuksia kuvataiteen opiskelusta

Laitos Taiteen laitos

Koulutusohjelma Kuvataidekasvatus

Vuosi 2020

Sivumäärä 27

Kieli Suomi

Tiivistelmä

Tutkielmani on laadullinen tutkimus, jossa tutkin yhdeksäsluokkalaisten sanallisten vastausten avulla sitä, miten he kuvailevat kuvataiteen tavoitteita. Tutkin myös sitä, miten kuvataiteen arvo ilmenee oppilaiden vastauksissa. Teoriaosuudessa pohdin kuvataiteen nykytilaa ja sen merkitystä koulussa, sekä siihen liittyvää arvokeskustelua. Esittelen oman näkökulmani hyvään opetukseen ja opettajana olemiseen.

Tutkimusaineisto on kerätty anonymillä kyselyllä, joka toteutettiin nettilomakkeella, ja siihen vastasi yhteensä 119 oppilasta kahdesta eri yläkoulusta. Tutkimusmenetelmänä toimii fenomenografia, jossa kiinnostuksen kohteena ovat yhdeksäsluokkalaisten näkemykset kuvataiteesta, sen arvosta ja tarpeellisuudesta. Tavoitteena on kuvata eroja oppilaiden käsityksissä sekä nostaa esiin erilaisia ajattelutapoja.

Tutkimustuloksista on nähtävissä, että yhdeksäsluokkalaiset ovat ymmärtäneet kuvataiteen tavoitteet monipuolisesti, mutta painottuen teknisiin taitoihin ja eri välineiden käyttöön. Luova ajattelu, taidehistorian ja taiteen tuntemus ja ymmärrys, sekä itseilmaisuus nousivat voimakkaasti esille. Yhdeksäsluokkalaiset ovat elämäntilanteessa, jossa heidän pitää pohtia jatko-opintojaan. He joutuvat miettimään eri oppiaineiden tärkeyttä heidän tulevaisuuden kannalta, ja se näkyy myös tuloksissa. Oppilaat arvottavat kuvataidetta omien taitojensa, tulevaisuudensuunnitelmien ja opetuksen mukaan.

Tutkimustuloksista on nähtävissä myös se, että kuvataide on oppilaiden mielestä helppoa ja rentouttavaa. Nämä piirteet laskevat kuvataiteen statusta muihin oppiaineisiin verrattuna. Kuvataiteen arvo, tai pikemminkin arvottomuus, ilmenee vastauksista siitä, ettei sitä tarvita jatko-opinnoissa tai tulevaisuuden ammatissa. Oppilaat kuvailevat paljonkin asioita ja piirteitä, joista on varmasti hyötyä elämässä, mutta eivät tunnu tunnistavan niitä hyödyllisiksi.

Avainsanoja: Kuvataide, kuvis, yläkoulu, yhdeksäsluokkalainen, arvo, merkitys

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
2. Keskeiset käsitteet ja teoria	2
2.1 Kuvataiteen opetuksen nykytilasta ja merkityksestä	2
2.2 Arvokeskustelua	3
2.3 Millaista on hyvä kuvataiteen opetus?	5
3. Aineiston keruu ja analysointimenetelmät.....	6
4. Tulokset ja niiden tarkastelu	7
4.1 Miksi kuvista opiskellaan?	7
4.2 Kuvataiteen tavoitteet.....	9
4.3 Mitä tarkoittaa olla ”hyvä kuviksessa”?	11
4.4 Valitsitko valinnaisaineeksi kuvista? Kerro miksi valitsit, tai miksi et?.....	14
4.5 ”Olisiko ikävämpää olla huonompi matematiikassa kuin kuviksessa?”	17
4.6 Monivalintakysymyksiä vastaukset ja niiden tulkinta	19
4.7 Yhteenveto vastauksista.....	23
5. Johtopäätökset	23

1. Johdanto

Tutkielman aiheen on innoittanut oma kiinnostukseni kuvataiteeseen ja kuvataiteen opetukseen. Minulle, ja varmasti muille kuvataidekasvatuksen opiskelijoille ja kuvataiteen opettajille oppiaineemme arvo on ilmeinen. Monelle meistä taiteen tekeminen ja sen tutkiminen ovat tapa elää, ajatella ja käsitellä asioita. Näen kuvataiteen tunnit mahdollisuutena kokea ja kokeilla, ihmetellä ja keskustella. Luontaisesti haluan avata näitä mahdollisuuksia myös muille ja jakaa taiteen ilosanomaa, mutta se voi olla ajoittain hankalaa. Kuvataideopettajan haasteet ovat meidän tiedossa: luokkakoot ovat todella suuria, aikaa ei ole riittävästi, onko tämä nyt kiinnostavaa sisältöä, puolet pensseleistä on taas kadonnut... Kuvataideopettajien toiveet ja tavoitteet ovat myös hallussa, mutta mitä meidän oppilaat oikeastaan ajattelevat kuvataiteen tunteista?

Aiempaa tutkimusta oppilaiden ajatuksista kuvataidetta kohtaan on tehty melko vähän. Anniina Koivurova on tehnyt vuonna 2010 väitöstudiumin seitsemäsluokkalaisten kokemusmaailmasta kuvataidekontekstista käsin. Hän on kerännyt eläytymistarinoiden avulla seitsemäsluokkalaisilta tietoa kuvataideopetuksen tavoitteista, tuntien sisällöstä ja opettajan roolista. Riina Tornikoski ja Elina Ylämäki ovat kirjoittaneet pro gradu-tutkielman vuonna 2009, jossa he tutkivat taito- ja taideaineiden asemaa perusopetuksessa. Siinä selvisi, että oppilaat pitävät taito- ja taideaineita tärkeänä osana koulunkäyntiä. Uskon oman tutkielmani tuovan myös tärkeää tietoa kuvataideopetuksesta, ja tarjoavan kurkkauksen oppilaiden koulunsisäiseen arvomaailmaan.

Tavoitteenani on selvittää yhdeksäsluokkalaisten kokemuksia kuvataiteen opiskelusta ja asenteita sitä kohtaan. Tutkimuskysymykseni ovat: Millä tavoin oppilaat ovat ymmärtäneet kuvataiteen tavoitteet? Millä tavoin kuvataiteen tärkeys ja arvo oppiaineena ilmenee vastauksista? Tutkimusmenetelmäni on anonyymi kyselytutkimus, johon vastasi 119 yhdeksäsluokkalaista. Oppilaat ovat vastanneet avoimiin kysymyksiin, ja tutkin vastausten avulla heidän käsitystään kuvataideopetuksesta ja sen sisällöstä. Monivalintakysymykset sisältävät kuvataiteen vertailua muihin oppiaineisiin. Ajattelin tämän tuovan esiin tapoja arvottaa oppiaineita, mutta pohdin tutkielman aikana sitä, miten järkevää kuvataiteen vertaaminen esimerkiksi lukuaineisiin lopulta on.

2. Keskeiset käsitteet ja teoria

Seuraavaksi mietin miltä kuvataiteen opetus näyttää tänä päivänä. Pohdin kuvataiteen oppiaineeseen liittyviä asenteita ja mitkä tekijät vaikuttavat niihin. Lopuksi käyn läpi omaa kokemustani kuvataiteen opetuksesta ja kerron miltä laadukas kuvataide näyttää mielestäni koulussa, sekä millainen opettaja itse haluaisin olla.

2.1 Kuvataiteen opetuksen nykytilasta ja merkityksestä

Aikojen saatossa kuvataiteen oppisuunnitelmaan on ladattu enemmän ja enemmän tavaraa, laajoja alueita hallittavaksi. Anniina Koivurova (2010, 59) kirjoittaa: ”Vaikka kuvataiteella oppiaineena on mahdollisuus käsitellä moninaisia ja haastavia nykypäivän visuaalisen kulttuurin ilmiöitä, pienten tuntimäärien sisällä kuvataideopettaja joutuu pohtimaan, mitä hän painottaa.” Ihanteellisinta olisi, ettei olisi kiire, että voisi tehdä enemmän kuin vain esitellä pintaraapaisuja aiheisiin, joista oppilaiden on hankala saada kiinni. Kuvataiteessa kaikkein olennaisimpana tavoitteena on, että oppilaalle syntyy henkilökohtainen suhde taiteeseen (Laitinen 2005, 37) Kuinka usein tämä kuitenkin toteutuu, ja mitä se vaatisi? Oppilailla on rajattu aika tehdä tehtäviä, joten työt saatetaan tehdä hutaisten ja syventymättä, jos tuntuu ettei ehdi kuitenkaan saada mitään hyvää aikaiseksi. Olisi tärkeää ehtiä harjoitella eri tekniikoita ajan kanssa, jotta oppilaat pääsisivät kokeilemaan, mutta myös syventymään niihin. Henkilökohtainen suhde kuvataiteeseen syntyy, kun pääsee ilmaisemaan ja tekemään itselle sopivalla tavalla (Laitinen 2005, 38). Pitäisi päästä pureutumaan oppilaan omaan visuaalisen kulttuurin maailmaan, sen ilmaisuun ja ymmärrykseen.

Tutkimuksen mukaan 20 % yhdeksäsluokkalaisista raportoi kokevansa yksinäisyyttä joko hyvin tai melko usein (Lyyra, Junttila, Tynjälä & Välimaa 2019). Uniongelmia ja väsymystä ilmeni 27,4 % oppilaista, ja ahdistusta 22,7 % oppilaista (Hattula 2011). Kuvataiteen avulla oppilaiden on mahdollista saada yhteys itseensä ja omiin tunteisiin. Kuvien kautta ja niitä tekemällä voi tutkailla kipeitä ja pelottaviakin asioita turvallisesti, eikä omaa tuotosta ole pakko selittää muille. Oppilaat näkevät miten muut ilmaisevat itseään ja selittävät tekemistään, kun keskustellaan erilaisista kuvista ja teoksista yhdessä. Omien ja muiden tuotoksista keskusteleminen on tärkeä osa kuvataideopetusta. Siinä opitaan tunnetaitoja,

löydetään kosketuspintaa omaan ja muiden maailmaan. Yläkoululaisille on varmasti hyötyä siitä, että koulupäivän aikana voi tehdä jotain miellyttävää ja kokemuksellista, mihin purkaa harmejaan turvallisesti. Joillekin kuvataide on hyvä väline siihen, ja olisi tärkeää luoda ympäristö, jossa on mahdollista tehdä töitä rauhassa. Tutkimus osoittaa, että kanssaoppijoilla, ryhmähengellä, ilmapiirillä ja oppilaiden keskinäisillä väleillä on merkittävä vaikutus siihen, onko kuvataidetunti ahdistava vai turvallinen (Koivurova 2010, 278). Suuri haaste piilee isoissa oppilasmäärissä – mitä isompi ryhmä, sitä rauhattomampaa luokassa on. Opetin harjoittelussa kahta eri kokoista ryhmää: toisessa oli 27 oppilasta, ja toisessa 19. Ero ryhmien käytöksessä oli massiivinen, ja se näkyi myös oppilaiden kyvyssä keskittyä ja rauhoittua tuntien aikana. Pienemmän ryhmän kanssa pystyi tekemään kehollisia harjoituksia, ja koen että isompi ryhmä menetti siinä paljon. Harjoittelukoulussani ryhmät jaetaan kahteen ainakin kotitaloudessa, mutta miksei kuvataiteessa? Oppilaat hyötyisivät siitä valtavasti.

2.2 Arvokeskustelua

Monet oppiaineet ovat itseselitteisiä, harva kyseenalaistaa historian tai matematiikan opiskelun tärkeyttä koulussa. Kyse on arvokeskustelusta: mitä asioita on arvokasta oppia koulussa, mitkä oppiaineet ovat arvokkaita tulevaisuuden kannalta? (Pohjakallio, 2005) Kuvataiteella ei ole tätä lukuaineiden omaamaa, jatko-opiskelujen kannalta kriittistä asemaa, eikä se sitä asemaa välttämättä kaipaakaan. Kuvataiteen arvokysymys ei tule ratkeamaan vertailemalla sitä muihin oppiaineisiin. Ehkä kysymys onkin, että miksi kuvataiteen tuomia taitoja ja tietoja ei pidetä arvokkaina?

Matemaattisen tason mittaaminen on helppoa ja sen hyödyt näkyvät nopeasti. Taito- ja taideaineiden hyötyjen arvioiminen on hankalampaa, sillä ne näkyvät ennemminkin henkisessä hyvinvoinnissa, eivätkä ne välttämättä ole sellaisia joita nyky-yhteiskunnassa päällimmäisenä arvostetaan. Koulun kasvatustyö jää helposti hyvien arvosanojen saavuttamisen varjoon, jolloin koulun tärkeimmäksi tehtäväksi muodostuu jatko-opintokelpoisuuden hankkiminen. (Tornikoski & Ylämäki 2009, 9.) Kuvataide voi nykyisessä koulumaailmassa helposti tuntua kivalta hengähdystauolta lukuaineiden keskellä. Taito- ja taideaineiden arvosana muodostuu eri tavalla kuin muissa aineissa, ja kokeiden ja testien puute voi näyttäytyä ikään kuin heikkoutena, jota oppilaat käyttävät

hyväkseen. Oppilaat eivät välttämättä ehdi miettiä miten olisi hyödyllistä opiskella enemmän kuvataidetta, kun muu ympäristö kertoo ettei sillä ole väliä.

On täysin ymmärrettävää, että oppilailla voi olla hankaluuksia käsittää kuvataiteen ja sen opetuksen arvoa. Pohja kuvataiteen opiskeluun saadaan alakoulusta. Luokanopettajan kuvataiteen tietämyksellä on iso rooli siinä, miten oppilaat asennoituvat aineen opiskeluun myöhemmin yläkoulussa. Jos kuvataiteen tunnit ovat enemmän leikkitunteja kuin oppitunteja alakoulussa, voi olla vaikea suhtautua niihin vakavasti myöhemmin yläkoulussa. Harjoitteluni aikana jotkut oppilaista kyseenalaistivat haluni toimia kuvataiteen opettajana, ja ihmettelivät miksi en mennyt oikeus- tai lääketieteelliseen kouluun. Heille unelmatyöni tuntui kuulostavan hassulta valinnalta, kun selvästi olisin voinut valita ”arvokkaamman” ammatin. Keskustelu nauratti silloin, mutta se jäi vahvasti mieleen, kuten myös joidenkin oppilaiden suhtautuminen kuvataiteen opetukseen. Mitä tylsempi oppitunnin aihe oli heidän mielestään, sitä enemmän he protestoivat tehtäviä vastaan, ja tekivät niitä tahallaan huonosti tai välinpitämättömästi. Sama toimi toisin päin - tehtäviä tehtiin paremmin ja keskittyneemmin, jos tehtävänanto oli mielenkiintoinen. En havainnut tällaista käytöstä muiden aineiden tunneilla joita kävin seuraamassa; toki tehtävistä nuristiin, mutta niitä ei kuitenkaan tehty tahallaan huonosti tai jätetty kesken. Arvosana ei siis toimi motivaationa samalla tavalla kuvataiteessa kuin lukuaineissa. Kuvataidetta pitäisi arvottaa sen sisällön, eikä arvosanan mukaan. Siellä opitaan kaikkea sitä mitä kouluinstituutiossa on aikojen saatossa alettu sysäämään sivuun. Liian moni oppilas määrittää oman ihmisarvonsa arvosanojen ja todistuksen mukaan, ja siitä ajattelutavasta on vaikea päästä eroon. Häpeä epäonnistumisesta on sisäistetty jo lapsena. Tunnen monia itseni lisäksi, jotka kärsivät arvosanastressistä vielä aikuisenakin.

Mira Kallio kirjoitti jo vuonna 2005 näin: ”Kuvataiteesta kiinnostuneet ovat usein monessa lahjakkaita ja valitsevat kuvataiteen sijasta aineita, joita heidän kannattaa valita, jotta lukioon pääsy varmistuisi, aineita, joista on ”hyötyä”, kuten kielet, matemaattiset aineet ja reaaliaineet.” Ilmiö ei ole siis uusi. Mietityttää mihin suuntaan kuvataiteen opetus on menossa. Vähennetäänkö tunteja vielä lisää? Vertailin vuoden 2004 ja 2016 perusopetuksen opetussuunnitelmia, ja kuvataiteen kaikille pakollisia tunteja on vähennetty viimeisen 12 vuoden aikana reippaasti. Vuonna 2004 7-9-luokkalaiset opiskelivat neljä vuosiviikkotuntia kuvataidetta, kun vuonna 2014 7-luokkalaiset opiskelevat kaksi ja 8-luokkalaiset yhden vuosiviikkotunnin. (POPS 2004 ja 2016.) Onko tilannetta mahdollista korjata, ja mitä se vaatisi opettajilta, kouluilta ja yhteiskunnalta?

2.3 Millaista on hyvä kuvataiteen opetus?

Kävin peruskoulun ja lukion Riihimäellä. Riihimäen lukiossa oli omana aikana (2012-2015) yksitoista kuvataiteen kurssia, vaikka kyseessä ei ole taidepainotteinen lukio. En ole käynyt ennen yliopistoon pääsyä minkäänlaista taidekoulua, mutta sain loistavan pohjan lukion kursseilta ja kuvataiteen opettajaltani, johon olen edelleen yhteydessä. Sain idean kuvataidekasvattajan ammatista vasta lukion lopulla, ja opettajallani oli siinä iso rooli. Hän antoi minun työskennellä kuvataideluokassa iltamyöhään asti ja antoi vinkkejä yliopistoon hakemiseen. Toimin nykyään aina tarvittaessa hänen sijaisenaan lukiolla, ja olen oppinut opetuskokemuksista valtavasti – opettaja luottaa minuun ja antaa minun joskus jopa suunnitella tehtäviä. Kuvataide on yhä suosittu aine Riihimäen lukiossa, ja osallistujia riittää valinnaisillekin kursseille.

Millaista hyvä opetus on minun mielestäni? Oppilaslähtöistä, eli nähdään oppilaat aktiivisina osallistujina, ja huomioidaan heidän yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Tunneilla opitaan taidekäsitteitä, tekniikoita, erilaisia tapoja tehdä ja katsoa taidetta. Käsitellään visuaalista kulttuuria kriittisesti, keskustellaan ja pohditaan yhdessä. Siinä samalla oppilaat harjoittelevat tunnetaitoja, vuorovaikutusta, empaattisuutta ja kriittistä ajattelua. Tutustutaan taiteeseen moniaistisesti, käydään museoissa. Tutkitaan ja tehdään kuvia, tehdään virheitä ja aloitetaan alusta. Haluaisin kuvataiteen luokan olevan mahdollisimman turvallinen ja esteetön paikka. Tämä on kouluympäristössä varmasti suurin haaste, sillä siihen vaikuttavat opetettava ryhmä, sen koko ja toiminta. Ryhmän sisäinen dynamiikka voi tehdä turvallisemman tilan rakentamisen haastavaksi, tai sitten helpottaa sitä.

Minun täytyy yhteiskunnallisena toimijana olla tietoinen omista arvoasetelmistani. Haluan olla opettajana tasavertainen, helposti lähestyttävä, luotettava ja tukeva. Vaikka olisikin kiire, haluaisin ehtiä pysähtyä jokaisen luona. Olen havainnut Riihimäen lukion sijaisuuksia tehdessä, että opiskelijat kertovat hankaliakin asioita minulle, kunhan näytän että olen aidosti kiinnostunut. Nuoret yläastelaiset ja lukiolaiset ovat usein herkässä vaiheessa elämässään, ja hyvät, rakentavat kohtaamiset koulussa ovat iso tekijä. Voin olla koulupäivän aikana jollekin se yksi hyvä ja auttava henkilö, joten teen sen eteen kaikkeni.

Uskon että minulla on paljon annettavaa kuvataiteen opettajana, tunnen että se on merkittävää työtä ja haluaisin luottaa siihen, että pääsisin vielä joskus työskentelemäänkin täysiaikaisesti. Vaikka haluaisin, että jokainen ihminen voisi tuntea ja ymmärtää taiteen ja taiteellisen tekemisen arvon kaikessa mitä teemme, näemme ja käytämme, pitää hyväksyä oman ja muiden toiminnan väistämätön rajallisuus.

3. Aineiston keruu ja analysointimenetelmät

Tutkimusmenetelmäni on kysely, jonka teetin anonymilla nettilomakkeella helmikuussa 2020. Kyselyyn vastasivat Helsingin normaalilyseon ja Viikin normaalikoulun yhdeksäsluokkalaiset oppilaat. Kyselyn avasi yhteensä 170 oppilasta, joista 119 täytti lomakkeen loppuun asti. Kyselyn anonymiyden vuoksi en tiedä kuka on vastannut ja mitä, joten en voi numeroida tai muulla tavalla tunnistaa vastaajia, tai erottaa heitä toisistaan. Valikoin niin sanottujen Norssien 9-luokkalaiset kyselyni vastaajiksi, koska heillä on laajin ja tuorein kokemus peruskoulusta ja sen oppiaineista, sekä he ovat valinneet valinnaisaineet omin perustein. He ovat joutuneet pohtimaan oppiaineiden merkitystä senkin perusteella, mihin he haluavat jatkaa peruskoulun jälkeen. Norssin lukioihin eli Viikin normaalikouluun ja Helsingin normaalilyseoon tarvitaan yli 9,3 keskiarvo, joten lukuaineilla on valtava merkitys, jos haluaa hakeutua niihin.

Analyysimenetelmänä toimii fenomenografinen analyysi. Fenomenografia on laadullinen tutkimussuuntaus, jossa keskitytään käsitysten eroavaisuuksien tutkimiseen.

Fenomenografisen tutkimusotteen tavoitteena on tuoda julki ihmisten erilaisia käsityksiä tutkittavasta ilmiöstä. Lähtökohtana on ajatus siitä, että ihmisillä on hyvinkin erilaisia ja toisistaan poikkeavia käsityksiä kulloinkin tutkittavasta asiasta (Rissanen 2006). Tutkin tiettyä ilmiötä, eli sitä miten oppilaat kuvailevat vastauksissaan käsitystään kuvataiteesta ja sen opiskelusta. Tulen kiinnittämään huomiota siihen, mitä asioita oppilaat mainitsevat vastauksissaan, ja mitä eroavaisuuksia niissä on.

Kysely koostuu 12 kysymyksestä, joista viisi on avoimia. Olen jakanut kysymykset neljään ryhmään: avoimet kysymykset, pohdittavat, tärkeysjärjestys ja monivalintakysymykset. Valikoin kysymykset sen perusteella, mitä halusin tietää. Yritin myös pohtia niiden asettelua siten, että oppilaat joutuisivat hieman miettimään vastauksiaan, eikä vain kirjoittamaan kyllä tai ei.

Vertaan kyselyssä kuvataidetta matematiikan opetukseen. Olen törmännyt ajatuksiin siitä, että jotkut kokevat matematiikan (tai muut luonnontieteet) helposti ikään kuin kuvataiteen vastakohtana – ”tiede vastaan taide”-tyyppinen puhetapa ei kuitenkaan hyödytä ketään, ja koen sen muodostavan hankalia asenteita. Ikään kuin toinen olisi parempi, arvokkaampi tai hyödyllisempi ala. Tiede ja taide ovat lopulta vain erilaisia tapoja ymmärtää ja hahmottaa asioita, eikä niitä voi irrottaa toisistaan. Ei ole yhtä ilman toista. Silti, tunnen että yhteiskunnassamme vallitseva hyötyperustainen ja tavoitekeskeinen ajattelu on jo kauan aikaa sitten johtanut siihen, että matematiikalla sekä muilla lukuaineilla on suurempi oletettu arvo koulumaailmassa. Ajattelin kyselyä tehdessä, että jos laitan oppiaineet vastakkain, saattaa se tuoda esille asenteita joita oletan olevan olemassa.

4. Tulokset ja niiden tarkastelu

Seuraavaksi käyn läpi oppilaiden vastauksia kysymys kerrallaan. Tarkoitukseni on löytää eroavaisuuksia vastauksista fenomenografista analyysia käyttäen. Aineiston läpikäynnin ja analysoinnin tarkoituksena on huomioida oppilaat yksilöinä, ja olen lukenut huolellisesti yksitellen kaikki 595 vastausta. Niitä kaikkia ei voi kirjoittaa ylös, joten olen nostanut esiin tiettyjä vastauksia, jotka mielestäni kuvaavat hyvin myös muita mahdollisimman samankaltaisia vastauksia.

4.1 Miksi kuvista opiskellaan?

Kahdeksan oppilasta kaikista vastaajista (119) kertoi kuvataiteen tuntien olevan hengähdystauko koulun kiireen keskellä; he kokevat ne rauhoittavana, rentouttavana ja hauskana. Kuusi vastaajista kertoi kuvataidetta opiskeltavan, jottei opiskelu olisi pelkkää lukuaineiden pönttäämistä. Uskon, että kuvataide voisi olla muutakin kuin vain muita oppiaineita tukeva aine, helppo vaihtoehto. Tähän vaikuttanee tapa, jolla kuvataiteen tunteista puhutaan koulussa. Tästä syntyy jatkokysymys: millä tavalla koulussa (muualla kuin kuvataideluokassa) puhutaan kuvataideopetuksesta? Eräässä vastauksessa todetaan kuvataiteen antavan tärkeää vaihtelua näkemykseen muiden aineiden keskellä. Selvästi on eroja siinä, miten kuvataiteen tuntien sisältöihin reagoidaan tai miten ne otetaan vastaan.

Kuvista opiskellaan, koska se antaa nuorille tärkeän näkökulman maailmaan ja arvostusta ja huomiokykyä sen kauneutta kohtaan. Kuviksesta saa tärkeää vaihtelua näkemykseen akateemisten aineiden keskellä.

Sitä opiskellaan, jotta opiskelu ei olisi pelkkiä lukuaineita, ja koska se antaa tietoa taiteesta ja kehottaa ilmaisemaan omaa luovuutta.

Kuvis auttaa rauhoittumaan ja vie ajatukset pois päivän asioista, se auttaa mustamaan ja keskittymään paremmin.

Suoraan teknisiin taitoihin, kuten piirtämiseen, liittyviä vastauksia ei ollut tässä kohdassa kuin vain kahdeksan kaikista vastauksista. Sen sijaan oppilaat kuvailivat abstraktimpia asioita.

Kuvista opiskellaan Visuaalisten taitojen takia. Opitaan väreistä, muodoista, luovuutta, tehdään valintoja, opitaan prosessi työtä ja sinnikkyyttä. Kuviksen avulla myös opitaan työn tekemistä alusta loppuun.

Sillä kuvat tuottavat erilaisia reaktioita joihin voidaan sitoutua enemmän kuin esim. pitkään esseeseen joka on kirjoitettu kuvasta.

Kuvataiteen käsitetään olevan osa elämää ja tarpeita. Vastauksista voi nähdä nuorten ymmärtävän kuvataiteen tunneilla käsiteltävän muun muassa eri ympäristöihin ja historiaan liittyviä asioita eri näkökulmista kuin muissa aineissa. 11 oppilasta mainitsi vastauksissaan kuvataidetta opiskeltavan koska se on osa yleissivistystä.

Koska kuvataiteen tunteminen on osa yleissivistystä. Lisäksi oppilaat voivat löytää kuvataiteesta kanavan, jolla ilmaista itseään.

Ihminen tarvitsee kauneutta elämässään. Kuvataide on hauskan lisäksi siten myös suuri osa nykyihmisen elämää, tarpeita ja sivistystä.

Kuvista opitaan paljon kaikkea kuvat voi kertoa historiasta tai nykyisestä maailmasta eläimistä ja kaikesta ja kuvien avulla voi oppii asioita

Kuviksen opiskelu kehittää visuaalisia taitoja ja opettaa taidehistoriasta ja kulttuurista

Kymmenen oppilasta näkevät kuvataidetta opiskeltavan, jotta he ymmärtäisivät taidetta paremmin ja oppisivat siitä lisää.

Jotta oppilaat ymmärtäisivät taidetta ja sen muotoja.

En ole varma. Luulisin että meidän halutaan tietävän miten taidetta tehdään, jotta voisimme arvostella sitä kriittisemmin.

Jotta oppisi kuvataiteen taitoja ja ymmärtämään kuvataidetta

Luovuus ja sen kehittäminen mainittiin yhteensä 31 vastauksessa (noin neljäsosa kaikista vastauksista). Tämä oli kiinnostava havainto. Mitä luovuus tai luova ihminen tarkoittaa oppilaille?

Harjoitellaan luovuutta

Se auttaa kehittämään hienomotoriikkaa ja luovaa ajattelua

Kuvista opiskellaan, jotta oma luovuus voisi tulla esille.

Oppilaat ovat tehneet koskettavia havaintoja kuvataiteen merkityksistä ja mitä oppitunnit ovat tarjonneet heille. Kuvataide muun muassa tuo heistä esiin taiteellisen puolen, auttaa ymmärtämään taidetta, tarjoaa eri näkökulmia, kehittää mielikuvitusta ja luovuutta, sekä laajentaa yksilön näkemystä maailmasta. Joillakin on kuvataiteesta enemmän sanottavaa kuin toisilla, mutta lähes jokainen osasi kertoa ainakin yhden syyn kuvataiteen opiskeluun. ”En tiedä”-vastauksia oli vain yhdeksän.

4.2 Kuvataiteen tavoitteet

Oppilaat ymmärtävät kuvataiteen tavoitteet enemmän työkalujen ja ”tekniikoiden” käytön osaamisena: vajaa puolet kaikista vastauksista liittyivät suoraan tai osittain tekniseen osaamiseen.

Oppia erilaisia tekniikoita ja ymmärtää miten ne ovat kehittyneet ja mihin niitä käytetään

Eri taidevälineiden käyttö ja kuvien tuottaminen tms.

Pitäisi oppia perustaitoja eri kuvataiteen aloilla ja mahdollisesti syventyä tiettyyn kuvataiteen muotoon, joka itseä kiinnostaa.

Teknisiin taitoihin liittyvissä vastauksissa oli paljon eroja: siinä missä osa vain mainitsee ”kuviksen perustekniikat” sen kummemmin asiaa enempää avaamatta, niin moni on maininnut piirtämisen, maalaamisen, valokuvauksen ja tilan hahmottamisen.

Taidehistoriaa, Piirtämistaitoa ja maalaustaitoa

Normaali tekniikat, että osaat tehdä vaikka hahmotelman jostain tietystä asiasta

Tutustua erilaisiin tekniikoihin ja tyyleihin, kaikki ovat erilaisia joten ei voi olettaa kaikkien pääsevän tunneilla samalle tasolle

Neljäsosa vastauksista sisälsi monta eri asiaa teknisten asioiden lisäksi.

Väriympyrä, eri tapoja hahmotella joku maalaus, eri välineistä ja huomistavoista, harjoitetaan nuorille luovuutta ja mielikuvituksen vilkkautta.

Kuvistunneilla tavoitteena on oppia kuvaamataidon ja taiteen käsitteitä sekä historiaa ja saada ymmärrystä taiteesta ja sen tekniikoista. Tavoitteena on myös haastaa maailman näkemystään ja ymmärtää, että iso osa maailmaa ja sen tapahtumia koetaan taiteen kautta.

Tavoitteena on oppia erilaisia tekniikoita tehdä taidetta ja kehittää omaa visuaalista silmää sekä tietämystä taiteen eri lajeista sekä aikakausista

Oppia erilaisia kuvataidetekniikoita, taidehistoriaa ja taideteosten tulkitsemista.

Luovuus mainittiin yhteensä 24 vastauksessa, eli vähemmän kuin edellisessä kysymyksessä.

Luovuutta ja eri työvälineiden käsittelemistä. Kärsyvällisyyttä ja huolellisuutta.

Osaa vapauttaa omaa luovuuttaan

Minusta kuviksen tavoitteina on kaikkien oman luovuuden esiin kaivaminen. Erilaisten tekniikoiden opettelu on mielestäni ”lisänä” niille jotka pitävät enemmän kuviksesta.

Itseilmaisu mainittiin yhteensä 15 vastauksessa. Kuvien ja taiteen tulkinta oli myös osalle oppilaista mainitsemisen arvoisia tavoitteita.

Oppisi tulkitsemaan kuvia ja taidetta, oppisi ilmaisemaan itseään jollain tasolla ja oppisi tuottamaan kuvia ja muotoja eri teemoista esim tunteista. Ylipäätään oppisi tekemään asioita luovasti.

Pitäis oppii rakentamaan ja ajattelemaan eri tavoilla ja oppimaan tulkitsemaan kuvista mitä siinä näytetään

Käden ja silmän yhteistyötä, ilmaisemaan itseään piirtämisen, maalaamisen, muotoilun tms. kautta

Kuvataiteen tavoitteet näyttäytyvät monelle oman toiminnan ja minuuden kehittämisenä.

Sen takia että pystyy suunnitella omia asioita mitä haluaa kuviksessa tehdä

Kuviksen tavoitteet tunneilla on tehdä mitä näytetään, mutta omalla tavalla ja omilla ideoilla.

Kuviksen tavoitteita ovat laaja ajattelu ja omaperäisyys

Kuvataiteen tunneilla opetetaan olemaan oma itsensä ja luomaan omaa maailman kuvaa.

Luottamaan omiin taitoihin ja olemaan vapaamielisempi

Oppilailla on hyvä kuva kuvataiteen tavoitteista, jopa vähän yllätyinkin siitä. Todella paljon ajatuksia herättäviä ja herkistyttäviä vastauksia, joista tulee tunne: tämän takia tätä tehdään. Olisi hienoa kirjoittaa kaikki vastaukset tähän, ja muihinkin kohtiin. Vain neljä oli kirjoittanut ”en tiedä”, ja sain muutaman hassutteluvastauksen, kuten ”masokismi” – mikä sekään ei välttämättä ole väärin!

4.3 Mitä tarkoittaa olla ”hyvä kuviksessa”?

30 vastausta liittyi tekniseen osaamiseen, eniten piirto- ja maalaustaitoihin.

Että osaa tehdä hyviä tuotoksia joka tekniikkaa käyttäen.

Yleensä se tarkoittaa sitä että osaa piirtää maalata muovilla savilla yms.

Osaa piirtää ja maalata tosi hyvin

Saan kahdeksasta vastauksesta kuvan oppilaasta, joka nähdään kuvataiteen moniosaajana. Moniosaaja nauttii kuvataiteesta, osaa käyttää montaa eri tekniikkaa, on oma-aloitteinen, luova ja lahjakas. Avun pyytäminen opettajalta ei kuulu moniosaajan tapoihin.

Lahjakas piirtämisessä/maalaamisessa yms. luova niin, että saa asioita aikaan niillä tunneilla, osaa toteuttaa ideoitaan monin eri tavoin ilman mitään extra työntämistä opelta

Olet oma-aloitteinen, tiedät mitä teet kun teet, hallitset kuvis ”työkalut”

Että osaa luoda asioita ilman, että kyselee kokoajan opettajalta ohjeita ja ideoita.

Sitä että hallitsee erilaisia tekniikoita, on lahjoja ja motivaatiota kuvataidetta kohtaan, että nauttii siitä.

Luovuus mainittiin 17 vastauksessa, eli melko usein, kuten aiemmissakin kysymyksissä. Tuntuu siltä, että varsinkin tämän osion vastauksissa luovuutta pidetään synonyymina taiteellisuudelle. Luovuus on kuitenkin asia, joka ei ole mitenkään sidonnainen nimenomaan taiteeseen, vaan se voi ilmetä ajattelussa ja tekemisessä aiheesta riippumatta.

Omat luovat ideat tekemisessä

Sitä et on luova

Oli ilo huomata, ettei kaikkien mielestä menestys kuvataiteen tunneilla riipu ainakaan täysin teknisistä taidoista. Moni oppilaista arvostaa taiteen ja taidehistorian ymmärrystä, erilaisia tapoja tehdä tehtäviä sekä kykyä ajatella laatikon ulkopuolelta.

Riippuu keneltä kysytään. Joku voisi sanoa, että on vaikka hyvä piirtämään, eli konkreettisesti hyvä. Toinen voi vaikka osata analysoida ja ymmärtää kuvataidetta, ja ajatuksia sen takana. On monta tapaa olla hyvä, mutta pääpointtina on kuvataiteeseen sisään pääsy ja sen ymmärrys.

Se että on hyvä kuviksessa on vaikea määritellä, koska voi olla eri tavalla ”hyvä kuviksessa”. Voi vaikka olla oppilas, joka on tosi hyvä piirtämään ja voi olla joku muu,

joka tietää eri kuviksen maalaus ja piirtämis tekniikoita- tai historiatietämystä ja huono piirtämään ja silti heillä voi olla sama numero.

Löytää idean joka on toteutettavissa

Osata luoda tehtävänannon mukaista taidetta, usein tämä mielletään ns. kauniiksi/hienoksi/hyvännäköiseksi teokseksi, mutta mielestäni avainasemassa on työn tarkoituksenmukaisuus.

14 oppilasta kertoi, että riittää että tekee parhaansa, tai että on itse tyytyväinen.

Tehdä parhaansa ja yleensä hyvä kuviksessa viittaa siihen, että lopputulos on erinomainen ja työprosessi on myös ollut hyvä ja kehittynyt matkan varrella.

Jos jotakin henkilöä pidetään "hyvänä kuviksessa", se yleensä tarkoittaa, että hänen tunneilla ja itse tekemät työnsä ovat muiden arvostamia. Mielestäni kuvataiteen kouluaineessa hyvänä olemiseen pitäisi riittää parhaansa yrittäminen ja itsensä ilmaiseminen.

Sitä että omasta mielestään on hyvä koska muut eivät voi määrittää sitä

Osaa monipuolisesti eri tekniikoita, on kiinnostunut oppimaan ja yrittää aina parhaansa. Parasta on, että toteuttaa esim omalla tyylillä, mutta voi silti joustaa siitä.

Omaperäisyys, yksilöllisyys ja oma tyyli mainittiin kahdeksassa vastauksessa.

Yläkoululaisille on usein tärkeää erottautua jotenkin joukosta, mutta ei liikaa, ettei herätä liikaa huomiota. Kuvataide voi olla turvallinen tapa olla oma itsensä.

Mielestäni se tarkoittaa, että on löytänyt oman tyylinsä. Osaa tehdä omia tulkintojaan erilaisista tehtävänannoista.

Hallitsee erilaisia kuviksen muotoja ja hänen teoksen ovat omaperäisiä.

Osaa tuottaa yksilöllisiä teoksia

Varsinkin tähän osuuteen tuli niin paljon hienoja vastauksia, ja haluaisin kirjoittaa ihan jokaisen lukijankin nähtäväksi. Tässä vielä muutama sitaatti.

Uskaltaa kokeilla erilaisia tekniikoita ja on innokas ja utelias saamaan selville kuvataiteesta

Olet luova, kekseliäs ja luotat oman käden jälkeesi

Olla käsiltään tarkka ja mieleltään monipuolinen

Suurin osa vastaajista on saanut kuvataiteen tunneista paljon irti, mikä mielestäni näkyy vastausten monipuolisuudessa. Kyselyn monivalintaosiossa sain tuloksen, että 41 vastaajaa ei pidä itseään ollenkaan tai ei kovinkaan hyvänä kuvataiteessa, ja 45 ei osaa sanoa. Oppilaat eivät määritelleet miksi pitävät itseään hyvänä tai huonona, mutta nämä vastaukset voisivat muuttaa heidän mielen, jotka pitävät itseään huonona teknisten taitojen puutteen vuoksi.

4.4 Valitsitko valinnaisaineeksi kuvista? Kerro miksi valitsit, tai miksi et?

Viikin normaalikoulun yläkoululaiset opiskelevat valinnaisaineita neljä vuosiviikkotuntia 8-luokalla ja viisi vuosiviikkotuntia 9-luokalla. Yksi vuosiviikkotunti tarkoittaa 38 tuntia (yksi tunti = 45 minuuttia) lukuvuoden aikana. Oppilailla on mahdollisuus valita kolme tai neljä eri valinnaiskurssia: joko kaksi A-valintaa ja yksi C-valinta, tai yksi A-valinta, kaksi B-valintaa ja yksi C-valinta. Kuvataidetta on saatavilla yksi jokaista valintaa, eli kolme eri valinnaista. Valinnat tehdään sitovasti seitsemännen luokan aikana, jolloin oppilailla on kaksi pakollista vuosiviikkotuntia kuvataidetta. Kahdeksannella luokalla kaikkia taito- ja taideaineita on yhden vuosiviikkotunnin verran. (Viikin normaalikoulun valinnaisaineopas, 2020.) En saanut käsiini Helsingin normaalilyseon valinnaisaineopasta, mutta oletan että systeemi on siellä samankaltainen.

41 oppilasta vastasi valinneensa kuvataiteen valinnaiseksi aineeksi, joko lyhyeksi ja pitkäksi tai jommaksikummaksi. Heistä neljä oli valinnut sen pidempiaikaisen kiinnostuksen johdosta.

Valitsin, sillä se on ollut minulle tärkeä aine pienestä pitäen. Olen ollut kiinnostunut taiteesta ja sen tekemisestä niin pitkään kun muistan, ja kuvistunnit ovat aina olleet minulle rentoutumisen ja vapauden sekä itseilmaisun paikka, jossa voin rentoutua.

Kyllä, itse jatkan opiskelua grafiikan parissa joten haluan tutustua kuvataiteeseen vielä syvemmin sekä rakastan piirtämistä.

Kyllä, minä valitsin valinnaista kuviasta. Minä valitin valinnaista kuvista, koska minun mielestä kuvis on kiinnostavaa ja haluan oppia lisää siitä. Haluan käyttää luovuuttani piirtämiseen ja luodakseni ehkä jotain aivan uutta.

Loput kuvataiteen valinneista perustelivat päätöstään eri tavoin. Yhdeksän oppilasta kertoivat, että pitävät kuvataiteesta, kuusi kertoi halustaan oppia lisää, ja 14 oppilasta kertoi valinnan johtuvan kuvataiteen rentoudesta ja helppoudesta. Muita valittavia aineita ovat ainakin kielet, musiikki, liikunta, käsityöt ja kotitalous. Kuvataiteessa ei tehdä läksyjä tai pidetä kokeita, joten se saattaa houkuttaa, jos lukujärjestys on muuten täysi ja raskas.

Valitsin, koska tykkään taiteesta, ja jonkun luovan tekemien tekee minulle hyvän olon. Halusin myös oppia lisää.

Valitsin, koska se kuulosti rennommalta, kuin jotkut muut valinnaisaineet, ja tykkään kuviksesta.

Valitsin, koska se oli ennen valintoja (ja yhäkin) yksi lempiaineistani, sillä siinä ei joutunut lukemaan tai ajattelemaan liikaa ja sai tehdä vähän mitä haluaa.

78 oppilasta vastasi, ettei valinnut kuvataidetta valinnaiseksi. Neljä oppilasta kertoi omien kiinnostustensa painottuvan muualle kuin kuvataiteeseen. He ovat löytäneet muita tapoja ilmaista itseään, ja tunnistavat itsessään sen, että he voivat käyttää luovuuttaan paremmin muissa asioissa kuin kuvataiteessa.

En, sillä se ei ole minun juttuni. Minulla ei ole kuvataiteellisia taipumuksia ja pystyn ilmaisemaan itseäni paremmin muilla tavoin.

En, koska uskon että voin oppia luovaa ajattelua toisilla keinoilla patemmin

Kuusi oppilasta vastasi, etteivät he valinneet kuvataidetta, koska eivät koe olevansa tarpeeksi luovia tai hyviä taiteessa. Kiinnostaisi tietää miten he ovat päätyneet tähän johtopäätökseen. Ehkä heillä on huonoja kokemuksia kuvataiteen tunteista tai opettajasta, tai sitten he eivät ole saaneet tarvitsemaansa tukea kuvataiteen tunteilla. Vastaukset harmittavat, sillä uskon että kuka tahansa on kykeneväinen luovuuteen ja taiteen tekemiseen. Toivon että nämä vastaajat löytävät oman tapansa olla luovia.

En valinnut, koska en koe olevani niin luova ihminen enkä hyvä taiteessa.

En valinnut, koska koen itse, että en ole tarpeeksi luova ja en saa siellä mitään aikaiseksi, en myöskään ole hyvä piirtämään yms.

27 oppilasta perustelee päätöstään olla valitsematta kuvataidetta sillä, että se ei kiinnosta tai että he eivät pidä siitä. Syntyy jatkokysymys: mikä tekee kuvataiteesta tylsää, tai epäkiinnostavaa?

En, se olisi omaan makuun tylsää.

En valinnut, koska minulle kuvis ei ole aine josta olen todella kiinnostunut enkä halunnut priorisoida sen oppimista.

Harmittaa kahden oppilaan puolesta, jotka kertoivat katuneensa myöhemmin sitä, etteivät he valinneet kuvataidetta. Harmitus johtunee ajatuksesta, että he ovat nyt menettäneet paljon, kun eivät päässeet opiskelemaan pakollisia tunteja enempää kuvataidetta. Pohdin aiemmin alakoulun kuvataiteen tuntien merkitystä. Joskus huonot kokemukset alakoulussa vaikuttavat oppilaisiin niin, että heillä on yläkouluun tullessaan ennakkoletuksia kuvataiteen opetusta kohtaan. Ovatko jotkut oppilaat joutuneet tekemään päätöksiä valinnaisaineista ennen kuin he ovat ehtineet käydä kuvataiteen tunneilla?

En valinnut, mutta kaduin tätä myöhemmin.

En valinnut mutta kadun sitä nytten sillä kuvis olikin todella hauskaa

Yksi oppilas kertoi vastauksessaan, ettei valinnut kuvataidetta, koska ei ollut saanut mielestään ansaitsemaansa arvostusta aikaisemmilta kuvataiteen tunneilta. Se osoittaa mielestäni sen, että opettajan mielipiteellä todella on väliä, ja se voi vaikuttaa pitkällekin elämään, vaikka teini-ikäinen oppilas väittäisikin toisin. Se, että ainetta kuvaillaan helpoksi, ei kuulosta hyvälle, mutta ymmärrän mistä ajatus tulee. Kuvataide on helppoa niille, jotka ovat hyviä siinä. Sen myös valitsevat todennäköisesti ne, joita kiinnostaa taide pidemmällä tähtäimellä. Jotkut oppilaat luultavasti valitsevat kuvataidetta valinnaiseksi, jos he kokevat etteivät ole missään muussa hyviä. Kuvataiteessa ei ole kokeita tai pönttöä, ja siitä saa harvoin kotitehtäviä. Jos siitä saa huonon arvosanan, niin se ei välttämättä haittaa, sillä se ei tule lopputodistukseen. Erään oppilaan vastauksessa luki, että kuvataiteesta saa ”aina ysin”, joten luulen ettei se ole hänelle tarpeeksi haastavaa. Jos

on lahjakas muissakin aineissa, niin silloin tulee varmasti valinneeksi aineita, joista on enemmän hyötyä nimenomaan arvosanan puolesta.

4.5 ”Olisiko ikävämpää olla huonompi matematiikassa kuin kuviksessa?”

Vastaajista 82% oli sitä mieltä, että olisi ikävämpää olla huonompi matematiikassa. Perusteluissa näkee oppilaiden pohtivan tulevaisuutta, jatko-opintoja ja jopa työelämää. Oppilaat pohtivat kuvataiteen ja matematiikan eroavaisuuksia ja hyötyjä. Seitsemän vastaajista on sitä mieltä, että kuvataide on merkityksellisempää niille, joita kiinnostavat taiteelliset alat.

Nykyään matematiikkaa painotetaan niin paljon esimerkiksi korkeakouluihin pääsyissä, että sitä on pakko osata. Kuviksesta on tietenkin enemmän hyötyä, jos suuntautuu taiteelliselle alalle.

Kuvaamataito on pääasiassa turhaa, jos ei aijo taiteilijaksi.

En koe kuvista elämälle tarpeelliseksi aineeksi koska minulla ei ole suunnitelmissa työskennellä kuvataiteen parissa

38 oppilasta vastasi matematiikan olevan tärkeämpi aine tulevaisuuden kannalta, ja heistä 27 mainitsi ammatinhankinnan tai jatko-opiskelun.

Kuvis on monien tulevaisuuden ammattien kannalta hyödyttömämpää kuin matikka

Matikka on normaali lukiioon pääsemiseen tärkeämpää

Matematiikan osaaminen on akateemisella tasolla meidän yhteiskunnassamme tärkeämpi taito, kuin kuvaamataito.

Viisi oppilasta kertoivat mielipiteensä kuvataiteesta ja matikasta, sekä niiden eroista.

Oikea vastaukseni tähän olisi, en tiedä. Molemmissa on molempia mittasuhteista geometriaan ja kun matematiikka on käytännönläheisempi aine, kuvis on analyttisempi ja vaatii erilaista mutta yhä todella tärkeää ajattelutyötä.

Kuvis voi olla jollekin erittäin tarpeellinen ja jollekin ei ollenkaan. Se toki avaa oppilaalle uusia ovia vaikka luovuuden kanssa, mutta ei oikeastaan rajaa asioita pois,

toisinkun matikka harjoittaa loogista ajattelua ja aivoja ratkaisemaan laskuja, joista on hyötyä koko loppu elämä.

Kaikilla on omat vahvuutensa ja kuviksen taito on vain erilainen taito matikan osaamiseen verrattuna

Osalle vastaajista kuvataide ei selvästikään ole lähellä sydäntä; muutama jopa totesi vastauksissaan suoraan, että ”kuvis on turhaa”. Mietityttää, mistä tämä johtuu, ja onko se vain teini-ikäisen möläytys vai aito mielipide? Aiemman osion vastauksissa eräs oppilas kertoi, ettei ottanut valinnaisaineeksi kuvataidetta, koska ei pidä opettajasta. Opettaja, hänen tapansa opettaa ja opetuksen sisältö vaikuttavat varmasti siihen, miten tärkeänä oppilaat pitävät oppiainetta. Se näkynee eniten taito- ja taideaineissa, joissa kaikki tieto tulee opettajalta, eikä kirjoista.

Koen, että matematiikasta on minulle enemmän hyötyä kuin kuvataiteesta, koska matematiikkaa tarvitaan kaikissa arkipäivisissä asioissa, kuten kaupan kassalla ja laskujen maksamisessa. Mutta kuvataiteesta voi olla hyötyä esim jollekin joka kärsii stressistä ja tykkää rentoutua maalaamalla jotakin.

Matematiikkaa tarvitaan useampaan asiaan elämässä, ja jos matikassa on hyvä niin se takaa joissain tilanteissa jopa suoran pääsymahdollisuuden joihinkin jatko-opintoihin. Kuvataide on minun silmissä enemmän harrastus ja mukava sivistävä aine.

Ne oppilaat, jotka olisivat mieluummin huonompia matematiikassa kuin kuvataiteessa, perustelivat vastauksiaan tulevaisuuden, mutta myös elämän kannalta. Myös parempi osaaminen kuvataiteessa kuin matematiikassa vaikutti vastauksiin.

Toki matematiikka on tärkeää, mutta kuvataide opettaa luovuuteen, mikä on mielestäni tärkeää elämässä

Kuvista tarvitsee paljon ja tarvitsen kuvista tulevaisuudessani.

En osaa laskea osaan vain piirtää

Vastasin ei, koska kuvis on iso osa itseäni ja haluaisin olla itse parempi vielä kuviksessa.

41 oppilasta vastasi matematiikan olevan tärkeämpää, arvokkaampaa tai että sitä tarvitaan enemmän elämässä. Kuusi oppilasta totesi matematiikan olevan yleisesti arvostetumpaa tai tärkeämpää, ja siksi olisi ikävämpää olla huonompi siinä, kuin kuvataiteessa.

Kiinnostaisi kysyä jatkokysymys: kuka heidän mielestään arvostaa matematiikkaa enemmän, ja mistä tämä ajatus on peräisin? Kuinka paljon opettajien, perheen tai ystävien mielipiteet vaikuttavat?

Monesti lukuaineet mielletään tärkeämmäksi ja osaaminen niissä ns. arvokkaammaksi

Koska matematiikkaa arvostetaan enemmän

Matikallisia taitoja arvostetaan enemmän kuin kuvataiteellisia

Olin osannut odottaa, että oppilaat kokevat matematiikan tärkeämmäksi, mutta puheen määrä työelämästä ja jatko-opinnoista yllätti hieman. Toisaalta, näillä 9-luokkalaisilla on kohta edessään haku lukioihin tai ammattikouluihin, joten se varmasti vaikuttaa siihen, että jatko-opinnot ja niihin tarvittavat arvosanat pyörivät mielessä vastauksia kirjoittaessa. Ajatus siitä, että kuvataide on ”pääasiassa turhaa” ellei aio jatkaa taiteellisella uralla, on mielestäni erikoinen. Aivan kuin kuvataiteen arvo katoaisi, jos siitä ei ole jotain konkreettista hyötyä tulevaisuudessa. Täytyy ottaa huomioon, että jo kysymyksen asettelu oli melkoisen kärjistetty ja mustavalkoinen, joten vastauksetkin voivat olla siksi sen mukaisia. Ajatuksenani oli alun perin ollut asettaa matematiikka ja kuvataide tahallaan vastakkain nähdäkseni miten oppilaat reagoivat siihen, ja sainkin erilaisia reaktioita. En kuitenkaan tiedä kuinka hyödyllinen asettelu lopulta oli. Ainakin sain varmistusta pohdinnalleni siitä, että yläkoululaiset joutuvat pohtimaan jatkokoulutustaan ja siihen tarvittavia arvosanoja jo aikaisin. Onko peruskoulu kokonaisuudessaan vain suorittamista, vai ehtivätkö oppilaat nauttia oppitunneista ja ajastaan koulussa?

4.6 Monivalintakysymyksien vastaukset ja niiden tulkinta

Koulussa opitaan paljon elämälle tarpeellisia asioita. Koetko kuviksen tarpeelliseksi oppiaineeksi?

63% vastasi kyllä, 37% vastasi ei. Tulos on melkoisen järisyttävä – juurihan oppilaat hienosti kuvailivat tärkeitä taitoja mitä kuvataiteen tunneilla voi kerryttää, muutakin kuin piirtotaitoa. Kärsivällisyyttä, keskittymistä, itseilmaisua, sinnikkyyttä, luovuutta... Mielestäni ne ovat elämälle hyvinkin tarpeellisia taitoja. Ehkä niitä on hankala hahmottaa osaksi oppimista, kun ei näe konkreettisia, silminnähtäviä tuloksia. Niitä ei välttämättä

myöskään mainita opetuksen yhteydessä osana oppituntien tavoitteita. Minun pitää ottaa huomioon, että jokaisella oppilaalla on myös oma mielipiteensä siitä, mitkä ovat elämälle tarpeellisia asioita. Siinä mielessä tällainen kyllä/ei -kysymys ei välttämättä kerro mitään, kun ei voi olla varma vastaajien sille määrittämästä kontekstista. Miten oppilaat määrittelisivät koulussa opittavat elämälle tarpeelliset asiat?

Onko kuvisopettajasi hyvä työssään?

82% vastasi kyllä, 18% vastasi ei. Tähän olisi ollut hyvä kysyä myös perustelut. Olisi ollut mielenkiintoista kuulla oppilaiden pohdintoja siitä, mikä tekee opettajasta hyvän ja mikä huonon. Kuten aiemmin mainitsin, lähes kaikissa taito- ja taideaineissa opettajan merkitys on valtava, koska liki kaikki opetusmateriaali tulee opettajalta, eikä kirjoista. Jos kuvataiteenopettaja on kuin vaikealukuinen tai lannistava kirja, ei silloin varmastikaan tee mieli opiskella. Opettajan ollessa kannustava, innostava ja helposti lähestyttävä, on helpompi saada ote oppiaineesta. Usein pelkkä taiteellinen työskentely motivoi tekijäänsä, mutta aina maailman paraskaan opettaja ei voi saada jokaista oppilasta innostumaan ja kiinnostumaan.

Mitkä oppiaineet ovat tärkeitä elämässä? Laita seuraavat oppiaineet tärkeysjärjestykseen.

1: tärkein, 5: vähiten tärkeä.

Vastausten keskiarvo tärkeimmästä vähiten tärkeään: 1. Matematiikka, 2. Äidinkieli, 3. Historia, 4. Liikunta, 5. Kuvataide.

	1	2	3	4	5
Historia	10,08%	16,81%	47,06%	19,33%	6,72%
Matematiikka	11,76%	15,13%	14,28%	14,29%	44,54%
Liikunta	20,17%	31,09%	15,97%	19,33%	13,44%
Äidinkieli	14,28%	19,33%	14,29%	35,29%	16,81%
Kuvataide	43,7%	17,65%	8,4%	11,76%	18,49%

Entä nämä?

Vastausten keskiarvo tärkeimmästä vähiten tärkeään: 1. Biologia, 2. Fysiikka, 3. Uskonto/ET, 4. Musiikki, 5. Kuvataide

	1	2	3	4	5
Uskonto/ET	19,33%	11,76%	47,06%	15,97%	5,88%
Biologia	17,65%	8,4%	9,24%	28,57%	36,14%
Kuvataide	31,09%	27,73%	11,76%	13,45%	15,97%
Fysiikka	10,08%	17,65%	15,13%	29,41%	27,73%
Musiikki	21,85%	34,45%	16,81%	12,6%	14,29%

Lukuaineet nähdään selvästi tärkeimpinä, kuvataide jää

viimeiseksi molemmissa vertailuissa. Voi miettiä, kuinka hyödyllinen tällainen vertailuasetelma on, kun kyseessä ei kuitenkaan ole mikään kilpailu. Väistämättä vastaukset pistävät kuitenkin mietityttämään. Moni oli vastannut niin hienosti ja kekseliäästi aiempiin kysymyksiin kuvataiteen tavoitteista ja siitä miksi sitä opiskellaan, mutta ne tiedot ja taidot näyttävät ”häviävän” muista oppiaineista saataville hyödyille.

Oletko pitänyt kuviksen tunteista?

	1	2	3	4	5		Yhteensä
En yhtään	8	13	30	45	23	Pidän paljon	119
	6,72%	10,92%	25,21%	37,82%	19,33%		

Asteikko kulkee ykkösestä vitoseen, jossa ykkönen on ”en yhtään”, kolmonen ”en osaa sanoa” ja vitonen ”pidän paljon”. Tähänkin kysymykseen olisi pitänyt kysyä perustelut. Syitä mielipiteisiin on varmasti monia. Tuntien sisältö, opettaja, näkemys omista taidoista, ryhmän sisäinen dynamiikka, kiinnostus... On mukava kuulla, että suurin osa on pitänyt kuvataiteen tunteista.

Vastasit aiemmin kysymykseen ”Mitä tarkoittaa olla hyvä kuviksessa?” Oletko mielestäsi niin sanotusti hyvä kuviksessa?

	1	2	3	4	5		Yhteensä
En ole	16	25	45	26	7	Olen todella hyvä	119
	13,45%	21,01%	37,81%	21,85%	5,88%		

Asteikko on sama kuin edellisessä. Suurin osa vastaajista kokee olevansa keskivaiheilla, mikä on hyvin neutraali vastaus. Oppilaiden on usein aluksi vaikeaa saada riittävää etäisyyttä omiin kuviinsa, jotta he osaisivat arvioida niitä muutenkin kuin siltä osin, ovatko kuvat oppilaan mielestä onnistuneita vai epäonnistuneita. Oppilaat osaavat usein helpommin arvioida ja analysoida toistensa tekemiä kuvia kuin omiaan. (Laitinen, 2005, s. 40.) Jos kuvataidetta ei ole ehtinyt opiskella paljoa, tai ei panosta siihen, voi yhteys omien kuvien tekemiseen jäädä pinnalliseksi. Väitän, että kuvataiteeseen liittyy nuorten osalta paljon odotuksia ja jopa paineita tekniseen osaamiseen liittyen. Yläkoululaiset ovat hyvin itsekriittisessä elämänvaiheessa, ja he voivat antaa huonojen arvosanojen helposti määrittää liikaa omaa osaamistaan. Lapset ja nuoret ovat myös herkkiä vertailemaan toisiaan kaikessa: voi käydä nopeasti niin, että muutaman luokkalaisten taidot ikään kuin määrittävät standardin, johon pitäisi yltää. Tämä voi helposti lannistaa osan oppilaista, vaikka he pitäisivätkin kuvataiteesta.

Koetko että osaamisesi kuviksessa vaikuttaa siihen, miten tärkeänä pidät oppiainetta?

	1	2	3	4	5		Yhteensä
Ei vaikuta	24	20	33	28	14	Vaikuttaa paljon	119
	20,17%	16,81%	27,73%	23,53%	11,76%		

Suurin osa vastauksista painottuu 1-3 välille, eli ei vaikuta, vaikuttaa vähän tai ei osaa sanoa. Kuitenkin jopa 42 vastausta sijoittuu asteikolle 4-5, eli vaikuttaa jonkin verran tai paljon. Koskeeko osaamisen vaikuttaminen oppiaineen tärkeyteen vain kuvataidetta, vai muitakin aineita?

4.7 Yhteenveto vastauksista

Yhdeksäsluokkalaiset kuvailivat monipuolisesti syitä kuvataiteen opiskeluun, ja vastauksista näkee, että he ymmärtävät kuvataiteen tavoitteet hyvin eri tavoin – mikä on hienoa! Kuvataide ilmenee jokaiselle vähän eri tavalla, ja aineistoni osoittaa sen. Hyvät tekniset taidot, luovuus ja kyky kuvalliseen itseilmaisuun linkittyvät nuorten mielessä vahvasti yhteen. Merkittävä osa vastaajista ymmärtää, että onnistumiset kuvataiteessa eivät kuitenkaan välttämättä ilmene puhtaasti teknisten taitojen kautta. Taiteen ymmärrys ja käsitteiden ja taidehistorian tunteminen ovat myös tärkeitä tietoja hallita. Erot vastauksissa johtunevat vastaajien omien persoonien ja mielipiteiden lisäksi myös eri opettajista; pitää ottaa huomioon, että Viikin normaalikoulussa ja Helsingin normaalilyseossa on yhteensä neljä kuvataiteen opettajaa.

Kuvataiteen arvo oppiaineena ei ole kyselyyn vastanneille yhdeksäsluokkalaisille yleisesti ottaen kovin suuri. Suorin vastaus kuvataiteen arvoon liittyen tulee kysymyksestä ”onko kuvis tärkeää elämässä?”, johon jopa 63% vastasi ei. Oppilaat arvottavat kuvataidetta omien taitojensa, oppituntien mielenkiintoisuuden ja tulevaisuudensuunnitelmiansa kautta. He osaavat kertoa miksi kuvataidetta opiskellaan ja mitä tavoitteita siihen liittyy, mutta joko ne eivät merkitse niin paljoa, tai he eivät ole sisäistäneet niiden merkitystä. Toisin sanoen: monet oppilaat tunnistavat kuvataiteen hyötyjä, mutta eivät välttämättä osaa arvostaa niitä. Oppilaat valitsevat kuvataiteen valinnaisia kursseja niiden helppouden vuoksi, tai koska he omaavat pidempiaikaisen tai syvemmän kiinnostuksen aineeseen. Joillekin kuvataide on liian helppoa, ja ei siksi halua valita sitä lisää. Vastauksista voi tehdä huomion, että kuvataiteen hyödyllisyys ja arvo elämälle näkyy erityisesti heille, joille kuvataide on muutenkin tärkeää, jotka aikovat jatkaa yläkoulun jälkeen taiteen parissa, ja jotka kokevat olevansa hyviä siinä.

5. Johtopäätökset

Laadullisessa tutkimuksessa yleensä kerätään pienempi määrä aineistoa kuin mitä itse keräsin. 119 yhdeksäsluokkalaista vastasi anonyymiin nettikyselyyni, ja informaation määrä oli valtava. Tutkimusaineistoni koko osoittautuikin haasteeksi analysoinnin aikana. Lähdin kenties haukkaamaan liian isoa palaa kakusta. Vastausten rajaaminen puolella olisi

varmasti helpottanut urakkaa, ja parantanut yksilöllisten vastausten esiin nostamista. Tutkimusaineiston läpikäymisen helpottamiseksi jaoin vastauksia eri piirteiden mukaan pieniin ryhmiin. Yritin kuvailla näitä pienien ryhmien vastauksia sitaattien lisäämisen lisäksi siten, että lukija saa niistä mahdollisimman hyvän ja monipuolisen kuvan. Oma ääneni kulkee oppilaiden äänen joukossa. Tutkimuskysymykset muuttivat muotoaan tutkimusaineiston läpikäynnin aikana, ja asettautuivat nykyiseen muotoonsa analysointivaiheen alussa. Avoimien kysymysten kirjoitusmuoto oli onnistunut: niihin ei ollut jäänyt tilaa väärinkäsityksille ja kaikki vastaukset olivat samansuuntaisia.

Tutkimuskysymykseni olivat: ”Millä tavoin oppilaat ovat ymmärtäneet kuvataiteen tavoitteet?” ja ”Millä tavoin kuvataiteen tärkeys ja arvo oppiaineena ilmenee?”. Oppilaat ovat ymmärtäneet kuvataiteen tavoitteet hyvin. Ei ollut kahta samanlaista vastausta – jokaisella vastaajalla oli hieman erilainen käsitys tavoitteista kuin muilla, ja se on kuvataiteen rikkaus. Tutkimuskysymys oli syntynyt siitä, että onko oppilailla aikaa sisäistää kuvataiteen tavoitteita tuntien aikana. Tutkimusaineistoa lukiessa minulle selvisi, ettei tavoitteiden ymmärrys ole ongelma, vaan enemmänkin se, mitä tavoitteista ajatellaan ja miten arvokkaita niitä pidetään. Oppilaat löysivät vastauksissaan paljon syitä opiskella kuvataidetta koulussa, mutta eivät silti koe, että kuvataiteesta oppisi elämälle tärkeitä asioita. Kuvataidetta pidetään helppona, hauskana ja rentouttavana. Monen vastaajan mielestä kuvataidetta opiskellaan, jotta olisi kevennystä lukuaineiden keskellä. Nämä vastaukset tukevat aiempaa tutkimusta, joka on osoittanut peruskoululaisten ajattelevan taito- ja taideaineiden olevan kivoja, helppoja ja koulupäiviä keventäviä (Tornikoski & Ylämaa 2009, 60). Oppilaat pitävät kuvataiteesta, mutta eivät koe sitä merkityksellisenä. Sen helppous ja mukavuus laskevat kuvataiteen statusta niiden oppilaiden silmissä, jotka valmistautuvat sellaisiin jatko-opintoihin, joissa kuvataidetta – tai pikemminkin siitä saatavaa arvosanaa – ei tarvita.

Hyvin moni vastaus liittyi luovuuteen. Kuvataiteeseen liittyy selvästi edelleen myyttejä luovuudesta, joka on ikään kuin mysteerinen tila johon vain taiteellisesti lahjakkaat kykenevät. Kuvataiteessa taitavaa oppilasta kuvailtiin luovaksi ja omaperäiseksi, joka tekee ”visuaalisesti kaunista ja merkityksellistä taidetta”. Oppilaat kokevat huonommuutta siitä, ettei ole taiteellisesti luova, eivätkä välttämättä sen takia valitse kuvataidetta valinnaiseksi aineeksi. Tätä luovuuden myyttiä pitäisi saada purettua. Kaikkien olisi hyvä tietää, että luovuutta voi harjoitella kuten muitakin taitoja. Se, että pää lyö tyhjää ja ideoita ei synny,

ei tarkoita että on ikuisesti tuhoon tuomittu. Taiteessa on voimaa, ja se voima kuuluu kaikille.

Koen tutkimukseni tärkeäksi. Kuvataiteesta ei tule niin sanotusti suoria vastauksia, mutta oppilaiden kuvailemat kuvataiteesta saatavat tiedot ja taidot ovat aivan todella tärkeitä ja arvokkaita. Aineistoa läpikäydessä syntyi paljon kysymyksiä, ja minusta tuntuu, että pääsin vasta kauhaisemaan kauhalla järven pintaa. Jatkotutkimukselle olisi ehdottomasti tarvetta.

Kirjallisuusviitteet

Painetut lähteet:

Pohjakallio, P. 2005. Miksi kuvista? Koulun kuvataideopetuksen muuttuvat perustelut. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Verkkolähteet:

Anttila, P. 2014. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta.

<https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta/>
(Luettu 11.5.2020.)

Hattula, M. 2011. Yhdeksäsluokkalaisten psyykinen hyvinvointi ja voimavarat (opinnäytetyö, Vaasan ammattikorkeakoulu).

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/36782/Hattula_Marjo.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Luettu 11.5.2020.)

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun perusopetuksen opetussuunnitelma 2016

<https://www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/viikin-pops2016-yleinen-vink.pdf>
(Luettu 11.5.2020)

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun valinnaisaineopas 2020-2021

<https://sway.office.com/DuRyI9YsfLvM37QZ?ref=Link&loc=play> (Luettu 11.5.2020.)

Kallio, M. 2005. Kuvataidekasvatuksen lyhyt kuolema. Aalto-yliopiston Synnyt-julkaisu.

<https://wiki.aalto.fi/display/Synnyt/3-2005?preview=/70792405/71010609/kallio.pdf>
(Luettu 6.5.2020.)

Koivurova, A. 2010. Kuvien rajat – toivotut ja torjutut kuvat kuvataidetunnin sosiaalisessa tilassa (väitöskirja, Lapin yliopisto).

<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63794/Koivurova.Anniina.Acta%20electronica%20Universitatis%20Lapponiensis%20263.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Luettu 6.5.2020.)

Laitinen, S. 2006. Miksi kuvataidetta opetetaan koulussa ja mitä opettajan tulisi siitä tietää ja osata? Teoksessa Jakku-Sihvonen, R. (toim.) Taide- ja taitoaineiden opetuksen merkityksiä. Valtakunnallinen opettajankoulutuksen ja kasvatustieteiden tutkintojen kehittämisprojekti (Vokke), 33-45.

<https://docplayer.fi/7054674-Taide-ja-taitoaineiden-opetuksen-merkityksia.html> (Luettu 6.5.2020.)

Lyyra, N., Junntila, N., Tynjälä, J. & Välimaa, R. Nuorten yksinäisyys on yhteydessä lisääntyneeseen oireiluun ja lääkkeiden käyttöön. Suomen Lääkärilehti, 32/2019, 74, 1679-1675.

<https://www.laakarilehti.fi/tieteessa/alkuperaistutkimukset/nuorten-yksinaisyys-on-yhteydessa-lisaantyneeseen-oireiluun-ja-laakkeiden-kayttoon/> (Luettu 11.5.2020)

Niskala, P. 2013. Oppilaiden kokemuksia matematiikasta – eläytymismenetelmätutkimus kolmella alakoululla Kanta-Hämeessä (pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto).

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84474/gradu06651.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Luettu 11.5.2020)

Opetushallitus. 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet_2004.pdf (Luettu 13.5.2020.)

Pohjakallio, P. 2006. Puhetta taiteen paikasta koulussa – Taidekasvatuksen jatkuva perustelujen tarve. Teoksessa Jakku-Sihvonen, R. (toim.) Taide- ja taitoaineiden opetuksen merkityksiä. Valtakunnallinen opettajankoulutuksen ja kasvatustieteiden tutkintojen kehittämisprojekti (Vokke), 11-32.

<https://docplayer.fi/7054674-Taide-ja-taitoaineiden-opetuksen-merkityksia.html> (Luettu 26.4.2020.)

Rissanen, R. 2006. Fenomenografia. Luku 5.1. kokonaisuudesta Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_1.html (Luettu 5.5.2020.)

Tolkkinen, M. 2017. ”Kädelliset käyttävät käsiään, mikä on myös pään käyttämistä yhtä aikaa”: Taidekasvattajien näkemyksiä alakoulun kuvataiteen merkityksestä.

<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63153/Tolkkinen.Mari.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Luettu 6.5.2020.)

Tornikoski, R. & Ylämäki, E. 2009. Taito- ja taideaineet – Perusopetuksen laiminlyöty mahdollisuus? (pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto)

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/80544/gradu03518.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Luettu 12.5.2020)

Liitteet

Avoimet kysymykset:

- Kerro omin sanoin, miksi kuvista opiskellaan?
- Kerro omin sanoin, mitkä ovat kuviksen tavoitteet, eli mitä sinun kuuluisi oppia kuvistunneilla?
- Kerro omin sanoin, mitä tarkoittaa ”olla hyvä kuviksessa”?
- Valitsitko valinnaisaineeksi kuvista? Kerro miksi valitsit, tai miksi et?

Pohdittavat:

- Koulussa opitaan paljon elämälle tarpeellisia asioita. Koetko kuviksen tarpeelliseksi oppiaineeksi? Kyllä / Ei
- Olisiko ikävämpää olla huonompi matematiikassa, kuin kuviksessa? Kyllä / Ei
 - Perustele vastauksesi:
- Onko kuvisopettajastasi hyvä työssään? Kyllä / Ei

Tärkeysjärjestys:

- Mitkä oppiaineet ovat tärkeitä elämässä? Pohdi tätä, ja laita seuraavat oppiaineet tärkeysjärjestykseen (1-5, 1 vähiten tärkeä, 5 eniten tärkeä):
 - Historia, liikunta, matematiikka, kuvataide, äidinkieli
- Entä nämä (1-5)?
 - Biologia, fysiikka, kuvataide, uskonto/elämänkatsomustieto, musiikki

Monivalintakysymykset:

- Oletko pitänyt kuviksen tunneista?
 - 1: en yhtään 2: jonkun verran 3: en osaa sanoa 4: olen pitänyt 5: pidän paljon
- Aiemmin vastasit kysymykseen ”Mitä tarkoittaa ”olla hyvä kuviksessa”?”. Oletko mielestäsi niin sanotusti hyvä kuviksessa?
 - Vastausvaihtoehdot 1-5, 1: en ole, 5: olen todella hyvä
- Koetko että osaamisesi kuviksessa vaikuttaa siihen, miten tärkeänä pidät oppiainetta?
 - Vastausvaihtoehdot 1-5, 1: ei vaikuta yhtään, 5: vaikuttaa paljon